

109 Zenbakia • 1999 • ABENDUA •

HONDARRIBIA

Argazkia: Miguel Lecuona Narzabara

UDAL EUSKARA AZPIBATZORDEA • DOHAINIK

TURKiBiDEA

- 1 - PORTADA
- 2 - BOTIKAK
- 3 - HERRI GIROA
- 10 - ELKARRIZKETA
- 14 - PUBLIZITATEA
- 15 - "BLANCA DE NAVARRA" KOLONIAK
- 19 - ERREPORTAIA
- 22 - SAN MARTINEN TXOKOA
- 26 - DENBORAPASA
- 27 - GAZTE INFORMAZIO BULEGOA
- 28 - GANBARAKO KUTXA MIATZEN
- 29 - LEHIAKETA
- 30 - HOROSKOPOA
- 31 - DEMOGRAFIA

Argitaratzailea

Euskara Batzordea

Erredakzioa:

Inaxio Nogeras

Publizitatea

Beñat Muñoz

Kolaboratzaileak:

Koldo Ortega

Juan San Martin

Txomin Sagarzazu

Kote Guevara

Miguel Lecuona

Kartofer

Inprimategia Fotokonposizioa eta Maketazioa:

Ondarribi Inprimategia

Minasoroeta, 21

Tel.: 943 642 122 - Fax: 943 641 157

E-mail: ondarribi@clientes.euskaltel.es

20280 HONDARRIBIA

Legezko gordailua: S.S.122/86

HONDARRIBIAK ez du bere gain hartzen
aldizkarian adierazitako esanen
eta eritzien ondorioak.

OHARRAK

TXANDAKO OKINDEGIAK URTARRILEAN

1	GARMENDIA (Portuan)	943 641136
2	MARTINEZ (Kale Nagusia, 17)	943 641212
6	ARRATIBEL (Mendelu auzoa)	943 641975
9	GARMENDIA (Portuan)	943 641136
16	MARTINEZ (Kale Nagusia, 17)	943 641212
23	ARRATIBEL (Mendelu auzoa)	943 641975
30	GARMENDIA (Portuan)	943 641136

TXANDAKO BOTIKAK URTARRILEAN

1	ALMAJANO (Mendelu auzoa)	943 640068
2	LIZARRAGA (Damari)	943 645798
6	FIZ (Donostia kalea)	943 644316
9	IRAOLA (San Pedro, 5)	943 641027
16	IRAOLA (San Pedro, 5)	943 641027
23	FIZ (Donostia kalea)	943 644316
30	ALMAJANO (Mendelu auzoa)	943 640068

EUSKAL MEZAK

Astegunetan arratsaldeko 7etan Portuko Elizan
Larunbatetan arratsaldeko 7'30tan Portuko Elizan

IGANDETAN

Goizeko 8'30etan Betherram-en
Goizeko 9etan Amuten
Goizeko 9'30tan Guadalupen
Goizeko 11etan Portuko Elizan

Jasokunde eta Sagarrandoko Andre Mariaren
Parrokia: Tel. 943 642165

SAN GABRIEL EGOITZAKO JAIOTZA GABONEN ISPILUETAKO BAT

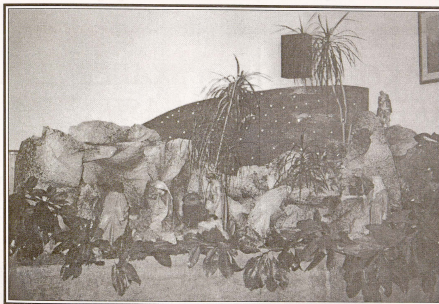

este urte betez San Gabriel Egoitzan jaiotza jarrita dago. Urtero gabonak hurbiltzen direnean Egoitza alaitu asmoz zenbait pertsona lanean aritzen dira jaiotza hau prestatzen, eta ahal den neurrian bertan bizi

eta gogo onez lan egiten duten guztien bihotza alaitzen. Lehen pisuko egongela nagusian kokatzen da, eta Gabonak hasi baino aste bete lehenago egin zuten. Bere egileak Manueltxo Sagarzazu, Joxe Etxetxuri eta Pello Goikoetxea izan dira. Azken hau bertan bizi

da, eta pozarren zebilen denei jaiotza erakusten. Duela urte batzuk handiagoa omen zen, baina azken hau jartzeko leku txikiagoa izanagatik horrela geratu da jaiotza.

Bertara hurbildu eta ikustea ez da batere ideia txarra, eta bitartean han bizi diran guztiei bixitaldi eta urte amaiera on bat opatzea hainbat eta gehiago.

San Gabriel Egoitzan urtero bezala jaiotza eder bat ipini dute.

HEMENDIK AURRERA "HONDARRIBIA" ALDIZKARIA ZURE ETXEAN DOHAINIK JASO NAHI BADUZU, BETE EZAZU HARPIDETZA-TXARTEL HAU ETA ERAMAN UDALETXEKO EUSKARA ZERBITZURA.

HARPIDETZA TXARTELA

Izen-deiturak.....

Helbidea.....

Herria.....

GABONETAKO KONTZERTUA HILAREN 2AN IZANGO DA

zken urteotako ohiturari jarraiki, aurten ere Gabonetan Hondartza Kiroldegian kontzertu bat egingo da. Urtarrilaren

dira, eta bigarren batean aukera anitza egongo da, beti ere autore klasikoan inguruan.

Zan izango da, eta bertan egongo da Plovdiv-go (Bulgaria) Orkestra Filarmonikoa, Georgi Dimitrov zuzendari duelarik. Kontzertua bi zatitan banatuko da. Lehenengo batean Johan Strauss-en lanak nagusituko

Antolatzaileak, urtero moduan, Kirolzer, Langileen Aurrezki Kutxa eta Udaletxea dira. Pistako sarrerek 2.500 pezeta balioko dute, eta harmailetakoek aldiz 2000. Hondartza Kiroldegiko abonatuentzat 500 pezetetako deskontu bat esango da.

**SOROETAKO FUTBITO TXAPELKETA
URTARRILAREN 22AN HASIKO DA**

Hamabigarren urtez jarraian prest dago jadanik Soroetako Futbito Txapelketa. Urtarrilaren hirugarren igandean hasi, eta ekainaren 10ean bukatuko da. Larunbatero Soroetako zelaia

bukatuko da. Larunbatero Soroetako zelaia kirolarien gune bilakatuko da, kontutan hartu behar da txapelketa honetan gubxi gora behera 400 bat jokalarik parte hartzen dutela.

Abenduaren amaierarako talde guztietako ordezkariekin bilera bat egitea aurreikusita zegoen. Txapelketa hasi aurretik beste bilera batean talde guztiek jokalarri bakoitzaren argazki zein NAN-a eman beharko du, baita izena emateko ezinbestekoa den diru kantitatea ere.

Aldizkari hau ibi genuenean oraindik ez ziren talde guztien izenak jaso, baina antolatzaileek esan bezala, «ez dago inongo dudarik urtero bezala 32 taldek izena emango dutenik. Baliteke gainera, ia ez bezala, bat edo beste kanpoan gertatzea».

Sorpetako Futbito Txapelketak ehy indaka lagun biltzen ditu.

3. MUNDUARI LAGUNTZA UGARI EMAN DIRA

Hondarribiko Udalak, bere biztanleriak daukan urkoari laguntza eskaintzeko asmoari erantzuna eman asmoz, zenbait diru laguntza eskaini ditu urte amaiera honetan. Munduan dauden desberdintasun anitzei nolabaiteko erremedio txikiren bat eman nahian erabaki da laguntza hauek ematea.

Gizon honek urte mordoan daramatza Bolivian bertoko nekazal mundu txiroan laguntzen. Hortaz gain, Udalak bere urteko aurrekontuen %0'7-a eskaintzen ditu herrialde azpigaratuari begira. Ipar eta hegoaren arteko desoreka orekatzea du helburu ekimen honek.

Alemaniko hiri batekin erlaziotan

Bestalde, duela aste gutxi gure herrira hurbildu ziren Alemaniako Cuxhaven hiriko zenbait ordezkari. ADEBISA-k gonbidatuta, Udalebxean harrera egin zitzairen eta gero Kirol Kaia bisitatu egin zuten.

Cuxhaven Elba ibaiaren itsasoratze herria da. Hamburgotik 100 kilometrotara dago, eta 55.000 biztanle dauzka. Bost kai dauzka, zeinetatik lehen hiruak kirolerako diren, eta beste biak komertzio eta arrantzarako.

Alveiro Vargasek herriari eskerak eman zizkion jasotako laguntzagatik.

Alde batetik, Alveiro Vargas Kolonbiarrari emaniko laguntza dago. Duela hilabete batzuk Hondarribian egon zen bere lan proiektua aurkeztu asmoz. Proiektu horren ondorio bezala, Kolonbiako Bucaramanga hirian 120 agure hartzen dituen egoitza bat sortu du.

Bestalde, «Taupadak» deituriko Erakunde Ez Gubernamentalari emandako diru kopurua dago. Udalean harrera egin zitzairen erakundearen ordezkari den Toño Puerta eta Monseñor Egiguren-i ere.

Egiguren Monsineoa, Toño Puerta eta Don Martín munduaren desorekari buruz aritu ziren.

XVI. LITERATUR LEHIAKETEN SARI BANAKETA

 Hamaseigarren urtez jarraian ospatu da aurtun ere Bordari eta Satarka Literatur Lehiaketa. Aurreko alean esan bezala, aurkeztutako lanak 51 izan dira, baina denek ezin dute saria jaso. Sari horiek nori eman jakiteko epaimahai bana izendatu zen.

Bordari Lehiaketan Mayi Iza, Juan Garzia, Mikel Garmendia eta Jexux Mari Mendizabal izan ziren hautatuak. Satarkako epaimahaia aldiz Martin Iturbe, Xabier Aranburu, Mertxe Mitxelena eta Markox Balentziagak osatu zuten. Euren erabakiari jarraiki, hauek izan ziren aurtengo irabazle sarituak:

BORDARI A MAILAN:

1. SARIA: IÑAKI SERRANO LASA (EIBARTARRA)
 2. SARIA: FERNANDO MORILLO GRANDE (AZPETIARRA)
- HONDARRIBIKOEN SARI BEREZIA: AINARA ELIZONDO LIZARRAGA

BORDARI B MAILAN:

1. SARIA: DAVID MARTINEZ ZABALEGI (IRUNDARRA)
2. SARIA ETA HONDARRIBIKOEN SARI BEREZIA: KOLDO NAUSIA MONTENEGRO

SATARKA A MAILAN:

1. SARIA: AINARA ELIZONDO LIZARRAGA (HONDARRIBIKOA)
 2. SARIA: PATRICIA AMIGOT (IRUÑEKOA)
- HONDARRIBIKOEN SARI BEREZIA: MIKEL GARIKOITZ ERREKONDO

SATARKA B MAILAN:

1. SARIA: EMAN GABE
 2. SARIA: EMAN GABE
- HONDARRIBIKOEN SARI BEREZIA: MARINA ASENJO GARMENDIA

Datozen hilabeteotan saritutako lanak argitaratzen joango gara. Lehen saria jaso dutenak izango dira aurrenak. Gero bigarren sarituak etorriko dira, eta azkenik Hondarribiko sari berezia jaso duten idazleak izango dute bere lekua.

*Solarium
Estética
Peluquería
Guadalupe*

c/ Donosti, 15
Tél. 943 64 52 60
20280 Hondarribia

HARATEGIA

JOXEAN

Damarri, 2 (Alameda)
Tél.: 943 64 04 87
Hondarribia

**GESTORIA
INMOBILIARIA**

Pérez Alkain

Matxin de Arzu, 14
20280 Hondarribia

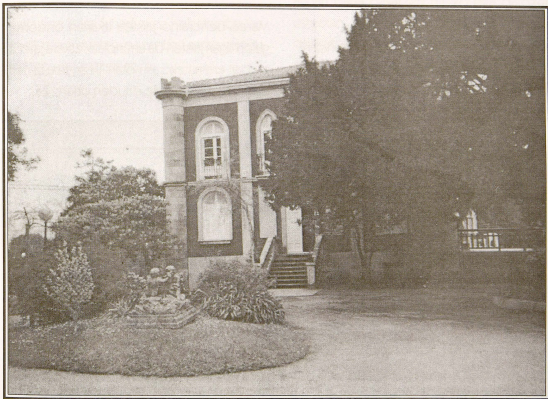
Tel / Fax: 943 64 21 57
e-mail: gespeal@euskalnet.net
Móvil: 656 75 89 83

POSTAL ZAHARREI BURUZKO DATU BILKETAK ARRAKASTA HANDIA

Duela hilabete batzuk Hondarribiko Udal Artxibategiak gordeta dauzkan bi mila postal zaharren informazioa hobetzea helburu zuen kanpaina bat egitea pentsatu zuen. Konkreteriki 1901 postal zahar dira, eta Euskal Herri osoko postalen artean kolekzionik aberatsena dela diote askok.

buruzko informazioa gehitzea da. Hau da, hirugarren adineko pertsonekin kontatu, bere bizipen, entzute eta eritziekin Udal Artxibategia aberastu ahal izateko. Horretarako, duela bi urte postal hauek digitalizatu egin ziren, CD rom batean ikusi ahal izateko. Orain gubxi, irudi hauek Kasino Zaharrean, San Gabriel Egoitzan eta Itsas Etxeko beheko liburutegian

Kasinoko beheko solairuan hainbat informazio jaso da gai askori buruz.

Hala ere komeni da postal zaharrak eta argazkiak ez nahastea. Argazki zaharren kolekzioak ugari dira, eta zenbait entitatek milioi erdiko kolekzioak daukate. Hala ere, postal zaharren artean Hondarribiak dauka nolanahiko aberastasuna.

Abenduaren hirugarren eta laugarren astean buruturiko kanpaina honen helburua, postal hauei

ordenagailu bana jarri dira, eta bertatik igaro dira hainbat herritar, beraiek jakin eta entzun izan dutena gehitu asmoz.

Orain arte Udal Artxibategiko postalak nolanahiko altxorra suposatzen bazuten, zer esanik ez aurrerantzean. Mila esker bertara hurbildu eta hainbat lagundu duzuten Hondarribiar guztioi.

EHUNDAKA PERTSONA ALMEJAK TOPATU ASMOZ

Itsasoak hainbat argazki polit erakusten ditu beti. Batzutan untxiak, bestetan arrantzaleak eta bestetan ere itsasoaren mugimendu bera.

Oraingo honek ez dauka zerikusirik honekin. Irudietan dauden hauek almejak bilatzen ari dira. Urteko zenbait hilketetan hor aritzen

dira ehundaka pertsona zerbait harrapatu asmoz. Kasu honetan, almejak bila ari dira, baina beste antzekoe edozein elikagai bere eskutan erortzeko esperantza ez da galtzen.

Marea behearaino jaistea itxaron ondoren gizon ugari jaisten da arranplatik etxera jateko zerbait eramateko asmotan. Ikusgarria izaten da zenbat arrantzale dauden ohartzea.

Hainbat pertsona aritzen dira almejak bila marea behean dagoenean.

ASPALDIKO PARTEZ KARROA KONPONTZEN ARI DA

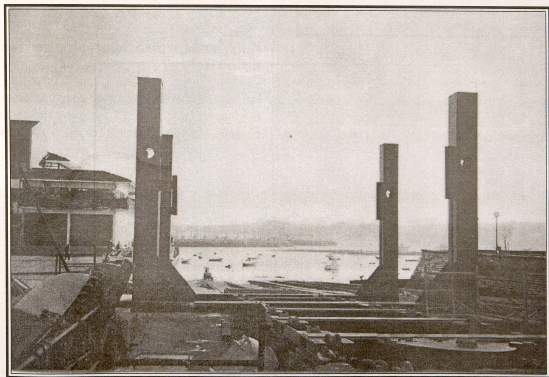

Benta Zaharraren inguruan dagoen karroa konpontze lanetan dabil. Inguru hortan hainbat aldaketa gertatu dira, baina badira urte anitz karroa bera aldatu ez zela.

Duela aste batzuk hasi ziren hobekuntza lan hauek, baina duela gutxi zenbait arazo gertatu ondoren atzeratzen ari da.

Karroaren hobekuntza lanak ahalik eta azkarren bukatzea espero da. Antxoaren kanpaina hasi aurretik untiak garbitu eta margotu egiten dira, eta beste behin atunarena hasi aurretik.

Banan bana pasatzen hasiko dira datozen asteetan, hori dela eta arrantzale gehienak desiratzen daude ia hobekuntza lanetan dauden Pasaitar hauek noiz bukatuko duten.

Benta Zaharreko karro historikoaren hobekuntza lanak amaitzen ari dira.

NAFARROAKO KOLONIAK

Pertsona batek lan batean bizitza osoa daramala esaten dugunean badirudi denbora anitz daramala esan nahi dugula. Javier Elias eta bere familiaren kasuan aldiz hau ez da betetzen, eta esaten dena errealitate bihurtzen da. Bertan jaioa da, eta han eman ditu dauzkan urte guztiak, haseran bere aita zelarik Kolonien zaintzaile. Aitari zahartzaroa iritsi zitzaionean bera izendatu zuten zaintzaile, eta pozik dabil harrez geroztik lan honetan. Ez da inon eraikin honi buruz gehiago jakingo duenik.

Noiztik zaude zu Nafarroako Kolonietan?

Ni hemen jaio nintzen. Kolonia hauek 1935. urtean sortu ziren, eta nere aita hurrengo urtean izendatu zuten zaintzaile. Hasera batean lan hortan zegoena Elizondokoa zen, baina Gerrate Zibila hasi zenean alde egin zuen. Seme-alaba guztiak han jaioak gara, eta etxe hau gure bizitzaren zati da.

Noiz izendatu zintuzten zaindari?

Gurasoak jubilazioa heldu zirenean, ni izendatu ninduten kargu horretarako. Hau 1974. urteko apirilean izan zen. Hori da nik nahi nuena, eta orduz geroztik hemen bizi naiz nere familiarekin.

Zein da zure lana bertan?

Kolonien zaintzailea naiz ni. Bere mantenimenduaz arduratzen naiz urte osoan zehar. Udazkeneko eta neguko hilabete hauetan ia ez dabil inor hemendik, baina beti badago zerbait puskatzen dena eta aldatu behar dena. Oso gustora egiten dudana lan bat da.

Noiz hasten dira haurrak etortzen Kolonietara?

Hemen esan behar da Kolonietako arduradunek duela urte batzuk berrikuntza batzuk sartu zituztela. Historikoki bakarrik kolonietara haurrak

ARDORA

TLF. 943 64. 24. 61
943 64. 41. 55

JATETXEA

Foru kalea
HONDARRIBIA

ARRETXE

salmenta eta konponketa

RENTERIA
C/ Larraza al. 1 - Tel. 943 34 01 82
DONOSTIA
C/ Zabaleta, 54 - Tel. 943 28 65 72
HONDARRIBIA
C/ J. Alonso, 5 - Tel. 943 64 27 77

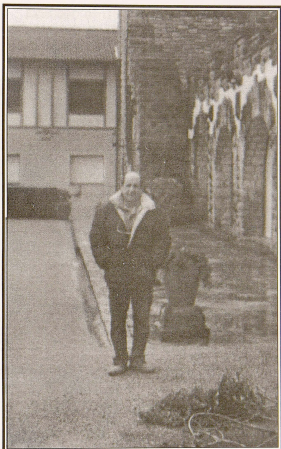
joan dira, eta hori mantendu egin da. Baina hortaz gain, instalakuntza honek eskaintzen dituen aukerak aprobetxatu nahian, eskoletatik bidaiak egiten dira ikasturtean zehar, eta aiton-amonak ere etortzen dira.

Nolakoa da beraz Nafarroako Kolonien egutegia?

Martxotik ekainera Nafarroako likastetxeerako haurrak etortzen dira astelehenetik ostiralera. Hauek, arroakak, arrantza, arrantzarako sistemak... nolakoak ikasten dituzte, kurtsoko beste ikasgai bat balitz bezala. Ekainaren erditik irailaren erdira kolonietako haurrak etortzen dira. Txandak egun desberdinetakoak izaten dira, 8 edo 12 egunekotakoak gutxi gora behera. Txanden iraupena asko aldatu da. 60. Hamarkada bitarte hilabete batekoak ziren, gero 20koak, gero 15ekoak eta orain ezdira 12tik igarotzen.

Hirugarren adinekoak ere etortzen dira, ez?

Horrela da, bai. Nafarroako Aurrezki Kutxak egun pasako bidaiak antolatzen diete.

Javier Elías, kolonietako zaindaria da azken 25 urteotan.

**C/ DAMARRI
(CASA MOURISCOT)
HONDARRIBIA 20280
TEL. 943 64 53 64**

BAR - RESTAURANTE

ETXEBERRIA

Etxeko Janaria

KALE NAGUSIA, 27
Tel.: 943 64 35 93
HONDARRIBIA

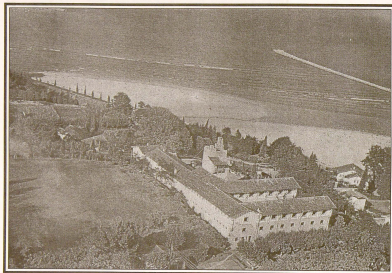
JON ALZAGA

URDAI-AZPIKOAK
HESTEKIAK
GAZTAK
FOIES
EDARIAK

San Pedro Kalea, 45 - Tel.: 943 64 44 70
20280 HONDARRIBIA

Koloniara etortzen dira, gero Hondarribia ezagutzera joaten dira. Bazkaldu eta dantzaldia izaten dute ere gero Nafarroara pozik itzuli daitezen.

badagoela bat. Bera eta Lesakatik hasita Cascante eta Cintruénigo arte herri guztietatik etortzen dira honera, haur, monitore eta agureak ere.

1.979. urteko irudi honetan eraikinaren edertasuna ikus daiteke.

Kolonia hauetara zenbat jende etorri den jakiterik badago?

1935. urtean etorri ziren lehen haurrak hona. 1999ko datuak kontutan hartuta, Hondarribira 72.500 haur etorri dira, eta 3. Adineko pertsonak aldiz 2.200 baina gehiago izan dira.

Gaur egun koloniak herriko haurrentzat urrutiko zerbait direla dirudi. Beti horrela izan al da?

Nafarroa osotik etortzen al dira haur eta agureak?

Bai. Kontutan hartu behar da Koloniak Nafarroako Aurrezki Kutxarena dela, eta herri ia guztietan

Ez. Gogoratzen dut garai batean Hondarribiko mutil eta neskak honera etortzen zirela askotan. Garai haietan (50. Hamarkada) janari gutxi egoten zen, eta hemen beti bagenuen zerbait, nahiz eta

Arroka - Berri

ERRETEGIA

Higer Bidea
Tel.: 943 64 27 12
20280 HONDARRIBIA

Portuko eleizaren parean
HONDARRIBIA

Tel.: 943 64 42 56 - 943 64 41 59

gutxi izan. Hurrei txokolate onza bat, ogi puska bat eta izozki bat ematen zitzairen eta denak pozik joaten ziren jolastera. Badago Hondarribian honetaz gogoratuko den bat baina gehiago.

Jaiegunik izaten al da hemen?

Nafartar onak bezalaxe, hemen San Fermin eguna ospatu izan da urte askotan. Hala ere, orain ez da lehen bezala. Orain dela 30-40 urte, hurrek entzierro edo sokamuturra antzekoak egiten zituzten. Batzuk zezena bezala janzten ziren, adar eta guzti. Eraikinaren atzeko kale batetik joaten ziren korrika, eta kale horri estafeta deitzen zioten. Hondarribiko txistulari bat ere igotzen zen doinua jartzera.

Capilla eder bat ere badago. Mezarik ematen al da?

Gaur egun ez. Garai batean hemen erjoaren gaia oso zorrozki ematen zen, beste leku denetan bezala. Badirudi gaur egun izpiritu hori galdu dela, eta orain mezara joan nahi duena haurrak monitoreari esan, eta Parrokiara joaten dira. Hala ere, duela 30 urte arte mezen kontua ezinbestekoa zen etxe honetan.

Zenbait ohitura galdu egin dira, ez?

Bai, baina hau bizitzaren esparru guztietan gertatzen den zerbait da. Kolonietako hurrei lehen arropak ere ematen zizkieten kanpora joateko, eta egun ez da egiten. Gertatzen diren aldaketak dira hauek.

Nola banatzen da «Blanca de Navarra» Kolonia?

Hiru «campus» daude udako hilabetetarako. Alebinena litzateke bat, 7, 8 eta 9 urte bitarteko haurrentzat. Gero infantilena dago, 10, 11 eta 12 urte dituztenentzat. Azkenik, Eolo izeneko dago, 13, 14 eta 15 urte bitarteko gazte-txontzat. Azken hauek, belardi batean dauden kanpin dendetan egoten dira. Laister denda hauek kendu eta «bungalow» delakoak jartzeko asmoa dago.

Bizitza osoa darama Javier-ek etxe handi honetan. Pozik bizi dela igartzen da, eta bertan gertatzen den eta jazo den guztia buruz gehien dakiena bera da. Laguntzeko prest dagoen horietakoa, etxean egiten ari diren barneko konponketaguztien gainean dago. Esku honetan dago «Blanca de Navarra» kolonia.

Gaztelu
ERROPADENA

Zuloaga, 16 •
20280 HONDARRIBIA • Tel. 943 642 501

Paseo Colón, 27 •
20302 IRUN • Tel. 943 630 560

EXPERT

GEURIA

—

MOBILIARIO DE COCINA Y BAÑO

San Pedro, 8-3 • Tel. 943 64 33 86
20280 HONDARRIBIA

Albistur
eta
Arocena

HARATEGIA
URDAITEGIA

Zuloaga kalea
Tfnak: 943 64 18 60 - 943 64 13 31
20280 HONDARRIBIA

ARRAUNLARI

JATETXEA - RESTURANTE

PASEO BUTRON
ETXE ALAI
TELF.: 943 64 15 81
20280 HONDARRIBIA

Hawaii

HAWAILLEN dena da berezia

San Pedro kalea, 12 - Tel. 943 64 20 76
Gariago kalea, 2/g. Zuloaga, 2/g. - Tel. 943 64 17 58
Rebolin kalea, 3 - Tel. 943 64 48 00
20280 HONDARRIBIA

OTXOA

JANARIDENDA

BARAZKI, FRUTA ETA
HORRELAKOETAN
AUKERA HANDIA

San Pedro, 43 - Tel. 943 64 16 84
20280 HONDARRIBIA

AUTO - ESCUELA

ALZAGA

A-1, A-2, B, C, D eta E
KARNETEN TRAMITAZIOA

Orenen, 27 - Tel. 943 62 16 27 - Fax: 943 62 33 95 IRLU
Zuloaga, 12 - Tel. 943 64 16 23 - HONDARRIBIA
C/ Fuenterreboli, s/n - Tel. 943 61 72 12 - IRUJ

LA HERMANDAD

JATETXEA

Zuloaga Kalea, 2/g.
Telf. 943 64 27 88
HONDARRIBIA

GIZONEZKOENTZAKO

ILEAPAINDEGIA

TIRIA

Beñat Etxepare, 18
Teléfono 943 64 58 30
20280 HONDARRIBIA

Menaje
Industrial
Electricidad
Copia de llaves
Tornillería inox.

MARINEL

Burdindegia
Ferretería

Bernat Etxepare, 12
Tfno./ Fax: 943 64 17 88
20280 HONDARRIBIA

HONTZA

NAFARROA HONDARRIBIAN: «BLANCA DE NAVARRA» GAZTE EGOITZA

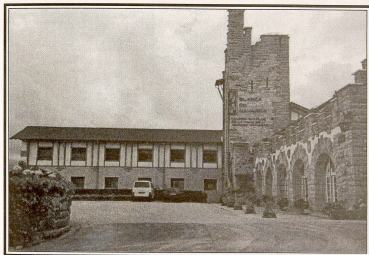
ure herriak Nafarroarekiko izan dituen harremanak oso luzeak eta aberatsak izan dira historian zehar.

Nafarroako erreinuarekin batera hasera haseratik, eta Eliz Barrutiaren barnean due-la gutxi arte. Gaur egun, besteak beste,

Nafarroaren presentziarik nabarmenena gure herrian «Blanca de Navarra» gazte egoitza da, Hondarribiko Alkateak 1995ean idatzi zuenez.

Hau dela eta, Hondarribiko Artxibora jo dugu eta, beti bezala, bertoko profesionalak lagundurik, zertxobait aurkitu dugu. Honekin batera, Nafarroako Aurrezki Kutxaren datuak jaso ditugu eta, nola ez, Egoitza bertan aritu gara «paper zaharrei hautsa kentzen». Azken honetan argazki eta agiri artean «Sinaduren Liburua» topatu dugu eta benetako urrezko liburu bilakatu zaigu, firma bixiak baitaude bertan.

Iturri guzti hauei esker, «Blanca de Navarra» gazte egoitza hobe ezagutuko duzu, irakurle hondarribiar hori.

«Blanca de Navarra» gazte egoitzak ibura hau aurkezten du gaur egun.

JAVIER
OPTIKO

DIPLOMADO EN ÓPTICA Y OPOMETRÍA
MASTER EN OPTOMETRÍA CLÍNICA
LENTES DE CONTACTO

SAN PEDRO, 6
TEL. Y FAX 943 64 37 75
20280 HONDARRIBIA

Izlesli

AHOLKULARITZA

- Fiskala
- Laborala
- Seguroak
- Errenta Aitorpenak

Izaskun Elizazu Etxaide

Amute Auzoa, 32 behe
Tloa. - Fax: 943 641 307
20.280 HONDARRIBIA

EROSLE

SUPERMERKATUA

Santiago kalea
HONDARRIBIA

Gazte egoitzaren eraikuntza

Lehendabiziko aipamena, hau kasualitateaz, 1930. urteko San Fermin egun berekoa da; Gipuzkoako Foru Aldundiaren izenean, Ricardo Añibarrok Hondarribiko Alkateari honako hau jakinarazten dio: Nafarroako Diputazioak Gazte Egoitza bat sortu nahi duela itsas-ondoan, euskal kostaldean. Gipuzkoako itsas-

bazterreko herriei bidali zieten ideia eta, Hondarribiko Udal Batzorde Iraunkorrek, 1930eko uztailaren 12an proiektua onartu zuen. Hemendik aurrera, gazte egoitzaren ideia gauzatzen hasten da.

Victor Eusa arkitekto nafarraren eraikuntza proiektuari jarraituz, Ezequiel Lorca kontratistak, URBIZI lurretan lanak hasteko baimena eskatu zuen 1934ko

urtarrilaren 12an; 1935eko maiatzean lanak bukatzeaz daudenez, urerako hartune? lortu zen eta, uztailaren 24ean umeen lehendabiziko txanda Egoitza berrian sartu zen.

Egoitzaren eraikitze lanetan, azkar eta dotore eginak, Hondarribiko langileek ere parte hartu zuten. Egungo eraikineren zaindari den Javier Elias-ek esan bezala, León Gaztañazpi, Miguel Lizargarate eta Jesus Sagarzazuk bertan lan egin zuten. Elektrikari lanak egin zituen Donostiako Victor Romero izan zen.

1.979. urteko irudi honetan eraikineren edertasuna ikus daiteke.

ENARA, C.B.

EXPERTOS
INMOBILIARIOS

San Pedro, 4 - behea
Tel. 943 64 39 72
Tel. y Fax 943 64 54 38
20280 HONDARRIBIA

Susperregi

ARTE-GALERIA

ERAKUSKETA KOLEKTIBOA

SAN PEDRO, 1
TEL. 943 - 64 25 56
FAX 943 - 64 71 16
20280 HONDARRIBIA

Datorren uztailen 65 urte beteko ditu Egoitzak

Blanca de Navarra Gazte Egoitza 1935. urteko uztailaren 6an ireki zen ofizialki. Erreportai honetan dakarkigu argazkian ikus daiteken bezala, irekiera hura oso

arrakastatsua izan zen. Errepublika garaiko pertsonalitate nagusienak hurbildu ziren orduko Fuenterrabía-ra.

Denak aipatu ezean, garrantzitsuenak hauek lirateke: Espainiako Merkataritza eta Industriako Ministroa zen

1935.urtean «Blanca de Navarra» Gazte Egoitzaren irekierara jende famatu ugari etorri zen.

Aizpún jauna (nafarra jaiotzez), Nafarroako Diputazioko Presidente-ordea zen Pedro Arraiza, Gipuzkoako Gobernadore Zibila, Mikeleteen buruzagia, Víctor Eusa arkitektoa, Nafarroa eta Iruñeko Aurrezki Kutxetako zuzendariak, Koloniaren zuzendari zen Clara Villanueva, orduko Alkate zen Francisco Sagarzazu eta bere zinegotziak, Nafarroako Diputazioko buruak... Espainiako Gobernuak, Nafarroako Diputazioa, Gipuzkoa, entitate pribatuak, eliza eta orokorki gizarte guzira egon zen ordezkaturia irekiera ekitaldi handi honetan.

Musika ez zen falta izan. Kasu honetan, Hondarribiko Hiria Musika Banda ibili zen martxa desberdinak jotzen.

Jai egun handi honi amaiera emateko, Espainiako Merkataritza eta Industriako Ministroa zen Aizpún jauna bere ezkon-ama agurtzera geratu zen Hondarribian. Aurreko urteren batean Hondarribiko neska batekin ezkondu omen zen ministro jauna. Beste noizbait ikertu beharreko gai bat dugu hau.

Irekiera egunetik ez oso urrun, Gerrate Zibila hasi zen Espainian. Hala eta guztiz ere, hain ondorio tamalgarriak izan zituen gerrate honek ez zuen hondamen berezirik ekarri. Hala ere, 1937. Urtean ibita egon zen kolonia. Garai hartan, kolonietara etortzeko lehentasuna Ejerzitoan eta «Milicias Voluntarias» delakoetan zeuden gudarien seme umezurtzek, baita gudan zauritakoek ere. Zenbait hilabetetan, kolonia izatetik ospitale izatera igaro zen. Nafarroako Aurrezki Kutxa izan zen diru aldetik ekintza hau lagundu zuen entitatea.

Etxeari buruzko xehetasunak

Irekiera egun berean Victor Eusa arkitektoak esan bezala, eraikina egin zenean bi alderdi eduki nahi izan ziren kontutan: erabilgarritasuna eta artistikotasuna. Hori dela eta, arkitektoak

ez zituen Baztango Bailarako etxeen ezaugarriak ahaztu nahi izan, ezta Hondarribian hain esanguratsua den arrantzaren mundua ere.

Arrantzaren ezaugarriak gehienbat kaperan ikus daitezke. Aldareko mahaia salbamendu izpiritualaren portu edo kaiaren simbolismoa dakar gogora.

Gainean daukan Ama Birjiña Iruñeako katedralean dagoen berbera da. Bere atzekaldean aldiz, haizeen larrosa dago, arrantzaren munduan hain esanguratsua dena. Hortaz gain, bi mastilez eginiko gurutze bat ere ikus daiteke, baita arrantzarako sare bat ere. Ezin ahaztu ere hantxe dagoen lema ederra ere. Kaperak eta aurrean dagoen areto handia banatzen dituen egurrezko ate sendoan Jainkoaren 10 agindu edo mandamenduak irakur daitezke.

Zenbait datu ematearren, esan etxearen lursailak 15.730 m² dauzkala. Horietatik, eraikinak 3.500 hartzen ditu eta berdegune zein jokurako espazioak 12.230 m².

K. ORTEGA eta I. NOGUERAS

**eukeni
optika**

- BEGIEN AZTERKETA
- KONTAKTUZKO LENTEAK
- BEGIEN ENTRENAMENDUA
- GRADUAZIOA, KONTROLA ETA
- BERRIKUSKETA
- PRESIO INTRAOKULARREN
- AZTERKETA

San Pedro, 57 - Tel. 943 64 38 05

VIDEO CLUB HONDARRIBIA

**CAJERO AUTOMATICO 24 HORAS
24 ORDUKO KUTXAZAIN AUTOMATIKOA**

**HAZTE SOCIO!
EGIN ZAITEZ BAZKIDE**

Bernat Etxepare, 2
Tel. 943 64 34 92
20280 HONDARRIBIA

HONDARRIBIKO AZENTUA ETA PIERRE D'URTE

Anuario del Seminario de Filología Vasca «Julio de Urquijo» aldizkariaren azkeneko alean agertutako lana («Urteren azentuaz» XXX-1, 1996, 159-171) aipatzea da artikulu honen helburua, gaiak Hondarribiko euskararekin lotura zuzena baitu. Izan ere, bertan erakusten da Hondarribiko gaur egungo azentueta eta Donibane Lohizuneko idazlearen XVIII. mende hasierako lanetako tankera bereko sistematzat jo daitezkeela.

Abiapuntu nagusia euskal azentuaren sailkapena da. Koldo Mitxelenaaren arabera, Bidasoaldekoa da euskal azentuaren lau mota nagusietatik bat. Hori bera da, hain zuzen, Holmer irakasle suediarrek hemen bertan aztertua zuena eta gaur egun ere Jaizubian eta Iruen egiten dena. Pierre d'Urteren lanetako azentueta mota horretatik abiatuta azal zitezkeela ere azaldu zuen irakasle erreteriarrek. Jose Ignacio Hualderen *Euskararen azentuak* 1997ko liburuan, berriz, euskal azentu sistema nagusien ezaugarriak zehazteaz gain, Hondarribiko azentueta zabalduena aztertu eta Bidasoaldeko ereduarekin duen antza eta aldea zehazten dira. Era berean, Urte lapurtarraren azentueta funtsean gaur egungo Hondarribiko euskararena dela proposatu eta datu zehatzagoen beharra azpimarratzen da azentuak berdin-berdinak ote diren frogatzeko. Eta hipotesi modura balitekeela Hondarribiko azentueta Bidasoaldekoaren bilakaera izatea.

Lan horiei jarraituz, Hualdek eta biok Hondarribiko azentueraz 1991n egindako proposamenak (ikus *Hondarribia*, 44. zenbakia, 1992ko iraila, 26-28) hartu ditut oinarritzat Urteren lanak aztertzeko. Dena den, horiei ekin aurretik, komeni da Patri Urkizuren *Pierre d'Urteren hiztegia* liburuko xehetasun batzuez baliatzea lapurtarra eta bere lanak hobeto kokatzeko.

Pierre d'Urte 1664an jaio zen Donibane Lohizunen, garai hartan hamar mila bizilagun —horietatik bi edo hiru mila marinel— zituen portuan. Ikasketak osaba kapitain bati esker egin ahal izan zituen eta kaputxino egin zen lehenbizi, nonbait, eta protestante bihurtu gero. Beste hainbat protestantek bezala Londresera alde egin behar izan zuen 1685 inguruan. Arrazoitzat honako hauek aipatzen dira: Nantesko ediktuaren deuseztatzearekin protestanteen aurka izandako pertsekuzioak edo kaputxinoen 1868ko batzarrearen ondoren izandako hainbat fraideren kanporatzea. Londresen bitan ezkondu eta ogibidez izkribatzailea izan bazen ere, ez zuen nonbait bizimodu erosoa izan, zenbait diru-laguntza eman behar izan zizkieten eta. Hala ere, Londresen bertan babestutako hainbat hizkuntzalari, idazle eta pertsona jantziarekin izan bide zuen harremana.

Hiru lan idatzi zituen: *Euskal Gramatika* (1712), *Hiztegia* (1715) eta *Bibliaren zati baten itzulpena* (1715). Eta lan

FS
oto sistema

ARGAZKIAK
ORDU BETEAN

Itsasargi, 3 · Tel: 943 64 57 65
20280 HONDARRIBIA

ARRAUN ELKARTEA
GIMNASIOA

AEROBIC/FITNESS	GIMNASIA MANTENIMIENTO
MUSCULACION	GIMNASIA TERAPEUTICA
MASAJES	SAUNA GRATUITA
ALQUILER Y ALMACEN DE PIKAGUAS	

HERRIKO GIMNASIO EDERRENA!!

HONDARRIBIA ARRAUN ELKARTEA. ☎ 943 640 161

joera nagusiak xeheki aztertzeko. Azterketan, bada, hitzen zazpi bat mila agerraldi miatu ditut, nahiz eta hiru liburuen lekukotasuna maila bereberekoa ez izan. Eta bertan Hondarribiko sistematik hartutako hiru lan-hipotesi Urteren erabileran ere betetzen direla ikusi ahal izan dut, bi sistemetan adibide dextente bat ez etorri arren:

1. Hitzoina da, hitza bera, alegia, azentuaren eremua eta kokagunea:

URTE	HONDARRIBIA
<i>bidéa & bidéan & bidéaz & bidéra & bidétican & bidécotçat bihótça & bihótçean & bihótçera corapillua atçapárrac & atçapárca</i>	<i>biría & birían & birías & biréra & birétikan & biréko bi(y)ótza & bi(y)ótzian & bi(y)ótzera korapillua & koropillua atzapárrak & atzapárka</i>

Hala ere, Hondarribian ez bezala Urteren sisteman nabarmena da deklinabide-atzizki zenbaitek azentua erakartzeko duten joera, atzizkia bera azentudun bihurtuz edo hitzoinaren azken silabara erakarritz. Silababakarrekoetan du maiztasun handiena:

URTE	HONDARRIBIA
<i>lúrra / lurréan & Lurréra & Lurreráño & Lurrétic(an) vrären & vréän & vrétican & vrétara & vrétaric</i>	<i>lúrra & lúrrian & lúrrera & lúrreño(go) & lúrretik(an) úraren & úrian & úretikan</i>

2. Bisilabadunetan bi sail bereiz daitezke: nagusiak ezkerretik kontatuta bigarren silaban darama azentua:

URTE	HONDARRIBIA
<i>amóa & amóan & amónic & amótican astóbat & astóa & astóac & astóen egúna & egúnac & egúnean & egúnetic & egúnez gaçhtóa & gaçhtóac & gaçhtóan beldúrréz & beldúrric biscárra urthé & vrthéa & vrthéac & vrthéan & vrthétic & vrthéen & vrthéren</i>	<i>ardúa & ardúan & ardónic & ardótican astó bat & astúa & astúak & astúaken egúna & egúnac & egúnian & egúnetic & egúnez gaistúa & gaxtúa & gaistúac & gaistúan beldúrrés & bildúrrés biscárra urté & urtía & urtiak & urtían & urtétic & urtiaken</i>

Eta markatuak, azentua lehenbiziko silaban eramaki duena. Azken sail honetan atal ugariena maileguek, beste hizkuntzetatik hartutako hitzek, osatzen dute:

URTE	HONDARRIBIA
<i>gáltçac lúmac péyta</i>	<i>gáltzak lúmak béttá</i>

Hala ere, gogoratu Urteren adibideak eta Hondarribikoak ez direla zenbaitetan bat etortzen:

URTE	HONDARRIBIA
<i>çerúa & çerúac & çerúen & çerúetan</i> <i>campóan & campóra(t)</i> <i>çhúia & tçhúia & çúia & çhúiac</i> <i>guérrian</i>	<i>sérua & sérúak & sérúaken & sérú(e)tan</i> <i>kánpuan & kánpora</i> <i>buíya & buíyak</i> <i>gerriyan</i>

3. Hirusilabadunak eta luzeagoak: bereizi egin behar dira bokalez eta kontsonantez bukatuak, Gramatikaren lekukotasuna gora-behera.

3.1. Bokalez bukatutakoen saila da ugariena, eta azentua eskuinetik kontatuta azken aurreko silabak darama.

URTE	HONDARRIBIA
<i>antçára</i> <i>arróca & arrócac</i> <i>burútea</i> <i>chukhátu</i> <i>çikhinquéria</i> <i>ikharagárria</i> <i>irabáztea</i>	<i>antzára</i> <i>arróka & arrókak</i> <i>burútia</i> <i>bukátu</i> <i>zikinké(r)íya</i> <i>ikaragárríya</i> <i>irabástia & irubástia</i>

Salbuespen gehienek azentua hitzoinaren azken silaban daramate; Hondarribiko sisteman, berriz, azken aurrekoa baino lehenago.

3.2. Kontsonantez bukatutakoak berez gutxiago izateaz gain, joera nagusia apalago betetzen dute. Arrazoia zenbait atzizkiren jokaera da, azentua azken aurreko silaban eramaki baitute. Baina beste lekukotasunik ez den bitartean, ontzat eman beharko litzateke azaldutako hipotesia.

URTE	HONDARRIBIA
<i>Esqualdúna & Escaldúna & Eskaldúna</i> <i>garbitassúnean</i> <i>heritárrac</i> <i>mendebála</i> <i>ortçegúna</i>	<i>euskaldúna</i> <i>garbitasúnian</i> <i>heritárrak</i> <i>mendebála</i> <i>ostegúna</i>

Beraz, hona Hondarribiko gaur egungo azentuera nagusia eta Urte lapurtarraren azentu grafikoa tankera bereko sistemak direla adierazten duten zenbait frogak.

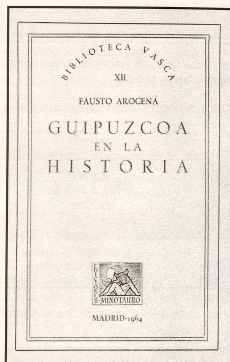
Horrelako lanek gure hizkera eta ingurukoak hobekiago ezagutzeko aukera ematen diete euskalariet. Eta hondarbitarre, gainera, lagundu egin beharko ligukete gure-gurea dugun hitz egiteko modua kontuan hartu, ontzat eman eta patxada eta duintasun osoarekin erabiltzen. Hala izango delakoan.

HISTORIAGILEAK HISTORIA EZAGUTU BEHARRA

 Historia gaia erraz nahasten da alde guzietatik begiratu ezik. Uste hortaz ahalegindu nintzen Hondarribiko elizaren historiagintzan, alde batetik ez ezik beste zenbait alderdiren lekukotasunak ere ikusiz, horrela osatu bai nuen *Sta. María de la Asunción de Hondarribia. Historia, arquitectura y arte* (1998) liburuan historiari zegokiona.

Hor oinarriturik, ez nuke esan beharrik Hondarribia eta bere inguruak Nafarroa erresumakoak zirela 1200. urtean Gaztelako errege Alfonso VIII.ak erresuma hari itsasorako irteera kendu arte. Ikus besterik ez dugu Fausto Arocenaren *Guipúzcoa en la Historia* (1964) liburuko VIII. kapitulua.

Bestalde, uste dut nahiko argi utzi nuela *Hondarribia* aldizkari honen 74. zenbakiko 18. orrialdean: «Gaztelako erregeen menperatze hura eta XVI. mendeko gudua» zeritzan artikulua hartan. Horrez gainera, egiazko historiagileentzat esan beharrik ez nuke A. Campión-en *Navarra en su vida histórica* (1929) eta J. Yanguas y Miranda-ren *Historia de la conquista del reino de Navarra por el Duque de Alba* (1843) ezagutu beharrezkoak direla gai hauetaz zerbait jakin

Hondarribiko lurak Nafarroako Erresumarenak zirela argi esaten da liburu honen VIII. kapituluan.

KUTTUNA

**SALON DE ESTETICA
HONDARRIBIA**

ANE IRIDOY - SILVIA ORONoz

C/ Zuloaga 6 - 1º Dcha

Pida hora en el Telef. 64 57 29

ENDANEA

**LORE ETA LANDARE
MINTEGIA**

ENDANEA Baseria - Tel. 943 64 17 10 - 20280 HONDARRIBIA

nahi duenarentzat. Horietan lekukotasun zehatzez irakur ditzakegu zein sartu zen indarrez, su eta gar, hainbat herritan heriotzak eginaz.

Nork politizatu du gure hizkuntza? Hori galde nezaioke Carlos Rilova Jericó historiagileari, Hondarribiko historiak gatazkak jarri dituelako. «Luis de Urnzu Kultur Taldea-k argitaratzen duen *Boletín de Estudios del Bidasoa*-ren 17. zenbakiko «Del euskera y sus usos en la Edad Moderna» lanaren hasieran, 63. orrialdean, agertzen duenagatik. Hor dakarrenez, Euskal Herriko abertzaleak omen politizatze horren errudun.

Gainera, une hori adieraztean, *Euskararen ostarteak* (1998) deritzan nire liburua ere aipatzen du. Baina ezer ulertu ote du? Edonork ikus dezala nire liburu horren 102. orrialdean nioen honako hau: «Zehazki, *Real Cédula de 23 de junio de 1768*, Carlos III.ak aginduaren arabera, lehenengo eta bigarren mailako irakaskintzak (enseñanza primaria y secundaria) Estatuko eskola guztietan egin zitzatela «únicamente en lengua castellana». Baina lehenago ere, maisu-maestreri isilpean, era horretako aginduak emanak zituzten Espainiako erregeek, gaztelarari bakarrik bidea emanez. Adibidez, begira 1717an Felipe V.aren agindua Soldevilaren *Historia de España*-ren bosgarren tomoak 333. orrialdean dakarrena». C. Rilova Jericó-k, horrez gainera, 87. orrialdean, dio gure hizkuntzaren aintzinasuna «vasco-

iberismo» mito hartan oinarriturikoa dela. Baina, uste hori ez ote zen sortu aspaldiko gaztelar ikertzaileengandik? Iturriak behar bezala erabili izan balitu jakingo zuen, bai horixe, Antonio Gómez Moreno ikertzaile bikainak egoki eman zuela horren berri: baina, Gómez Moreno, Antonio Tovar eta Koldo Mitxelenaekin mintzatua zen euskararekikoan. Gainera, ikus Mitxelenaen «Comentarios en torno a la lengua ibérica» deritzan lana *Zephyrus* aldizkariaren XII. aleko 5-23. orrialdeetan (Salamanca, 1961). Eta gure hizkuntzalari handia zen hontaz beste zenbait agiri *Textos arcaicos vascos* (Madrid, 1964) liburuan agertu zuenetakoa.

Lekukoak jartzean, gai bakoitzean horietaz ongi jakiteaz beraien nortasuna irabazi dutenak izan behar dira. Harrigarria baderitzagu ere, «Marte Cristianísimo» Guerra y paz en la frontera del Bidasoa (1661-1714)», «Luis de Urnzu» Kultur Taldearen *Aldizkaria*» (Irailaren 1999koan) berriz ere, gatazka sortuz, sarrerakoan (ikus 20. or) antzerako eritzi berdintsuetan oinarritzen da.

Erdi Aro garaian Nafarroa eta Gaztelania erresumen artean piztu ziren guduak Bizkaiko jauna noraezean jarri eta, nolabait baketzeko, elkarren arteko mugak jarri zituzten. Baina gogoan izan Aragoi eta Gaztelako Erregetza biok, edonork dakienez, XI. mende hasieran, Nafarroako Santxo III. Handia zeritzanak sortu

Matxin de Arzu, 10 bajo
Tel.: 943 64 56 01
20280 HONDARRIBIA

KAFETEGIA

GOZOTEGIA

San Pedro, 10
Tel.: 943 64 10 47
20280 HONDARRIBIA

ILEAPAINDEGI MIXTOA ESTETIKA

A. Guexala

SOKOA Merkataldegia
Tel.: 943 64 44 07
20280 HONDARRIBIA

zituela arabeeri kendu zizkien lurraldeetan eta bere semeen artean zatitu zituela: Gaztelako erregetza sortuz Fernando I.arekin eta Aragoikoa Ramiro I.arekin. Nork uste izango zuen horien ondokoek izango zirenik Nafarroako erregetza hondatuko zutenak? Egia esan, feudal garaiko eredu haiek ez zuten zaintzen etikarik eta jatorriz senideak izanarren, ezin elkarri amor eman eta, nor gehiagoka, guduz baliatzen ziren.

Ez ahaztu, Nafarroako errege García Sánchez V., «Naxerakoak», 1051ean eman zuela Bizkai aldeko monastegieri Privilegio berezia. Eta Sancho VI. Errege «Jakitun» harek Durangoko nekazarieri foruak. Hala ere, aldi hartan bi erregetzak bakeak egin ezinik zebiltzan.

Horrek eraman zituen XII. mendearen azkenaldera, bakebiderako mugatzat marka jarritz erabakiak hartzera, elkarren artean hitzarmen bat onartuz, 1179garren urtean: karolingioen erara jarri zuten muga «inter Bizcchiam et Ipucum». Hau zen marka, Itziartik Durangoraino eta Araba barnera arte. Tarte muga horregatik datorkigu Debarruaren barrenaldea eta Artibai herriek osatzen zuten Markina: Elgoibar (Mendaro edo Astigarribiara arte), Eibar, Plaentzia (Soraluze-Erlaibia), Xemein (oraingo Markina) eta Etxebarria.

Hala ere Gaztelako errege Alfonso VIII.a ausartu zen 1200. urtean ekintzak aurrerago eramatera eta Araba eta Gipuzkoa bereganatzeaz marka

hortaz jabetu zen, Debarrua Gipuzkoako probintzi honi itsatsiz. Handik hamalau urte geroago Durangaldea Bizkaiko jaunari eman zion, nolabaiteko adiskidetasuna sortarazi nahirik. Eta zehaztasun handirik ez izanarren, uste dut, Artiba aldea ere orduan pasatu zuela Bizkaira.

Abertzaletasunak berez ez du eramaten herri bat bere burujabetzaren alde inperialista erako beste aberri batek hortara bultzatuz behartzen ez badu.

Hala ere, esan beharra dut, Gaztelaniako lehen errege haiek gure probintzietan Batzar Nagusiak aspalditik zituzten foruak errespetatuz, elkarren artean aski ongi konpondu zirela. Baita ere 1812. urtean Cadizko Konstituzioa onartzean partaide izan zirela. Baina, esan beharra dut, 1820. urtetik, hiru urtez, liberalak nagusituz eta Frantziako politikaren arauak jarritz Batzar Nagusiak kentzen hastetik hasi zirela elkarren arteko iskanbilak.

Baina, ordurako ohartua zen M. Larramendi, gure Argien-aldiko edo Ilustrazioaren sarrera ekarri zuen gizon argi bezain zorrotza. Hortaz irakurgarria da J. Ig. Tellechea Idigoras-ek bere sarreraz, oharrez eta atzizkiz argitaratu zuen Larramendiren *Sobre los Fueros de Guipúzcoa* (1983) liburua. Eta argitaratzaileak bere sarrerakoaren XLIV-XLV orrialdeetan dioena kontutan hartzekoa da. Larramendi ber-berak zioen, 275. orrialdean agertzen denez: «Errege-

GOIKOETXEA
JANARIDENDA
ETXERAKO ZERBITZUA

San Pedro, 51
Tel. 64 10 29 HONDARRIBIA

GOIKOETXEA

ONDOKETZ EDERAK

Santiago Kalea, 9
Tel.: 943 02 56
20280 HONDARRIBIA

XARMANTA
BOUTIQUE

40-tik 60 bitarteko
neurri arropak

San Pedro kalea, 69
Tel.: 943 64 56 13
HONDARRIBIA

kontseju nagusiaren buruak agin dezan, ta hau ere debeka-dezan, Hiriak elkarganatzea ta behar zan bezala biltzea, ahalik balu ta iñoiz izanduo baleu bezala, Fuero gureak ematen digun eskua kentzeko eta ixiltzeko bidea? Baña zergatik horrela dabiltzan, berak dakite; baita beste guztiok ere badakigu! Halabaiñan agerian zebiltzan. Eztali behar, ez behar; eztali nahi, ezkuta ezin zitekeena ta Gipuzkoari zekarrena bidegaberik latzena ta miñena». Horrez gainera, 276. orr. Berriz: «Badakite bada horrelako aginteak eskatzea, ta erakartea, dala goitikan behera gure fueroa haustea: eta eztirala egin beharrak, baizik hutsutsik obeditu beharrak. Badakite, ez gobernariak ezen ez eta harekin batean bere bilguma osoak ere, ezin kenduko digula fueroak ematen digun eskua, libertadea ta bidea».

Irakurgarria, baita ere, liburu hortaz J. Antonio Ayestarán Lekuonak dioena. Irakurri besterik ez dugu 1984an Eusko Ikaskuntzaren RIEV/aldizkarian XXIX. zenbakiko 107-113. orrialdeetan idatzi zuena.

Bidasoaren bi alderdietako euskaldunok elkarrengandik zatituago utzi gaitu Gaztelako erregea Irun eta Hondarribiaz jabetu zenetik.

Eta hizkuntzarekikoan zer esan? Gure euskara hor zen oraingo talde politiko guziak sortu baino lehenagotik. Eta XVII. mendera arte, Europako

mendebaldean, latina zen hizkuntza unibertsala eta Unibertsitate guzietan ikasketak egiteko baliagarria zen, oraingo Estatuak beraien hizkuntzak indarrez beharturik sartu arte. Gai hontaz, historiagile denak, beharrezkoa du M.S. Anderson-ek Oxford-eko Unibertsitatean burutu zuen tesi hura: *18th Century Europe 1713-1789* izenburuz 1966an agertua. Gaur, gatzeleraz irakurri ezinik ez dugu, zeren Ricardo Haas-ek itzulia 1968. urtean México-n argitaratu bai zuen. Anderson-ek garai hartako jokabideak ongi estudiatuak zituen.

Hala ere, Espainian, 1978ko Konstituzioak ez zuen jarraitu Suitzakoaren bide eredugarria, ezta ONUk 1948. urtean giza eskubideez agertu zuen ageriaren 2. artikulua bere orokortasunean adierazten duenari. Baina oroigarriagoa dugu oraindik Unesco erakundearen *L'emploi des langues vernaculaires dans l'enseignement* (1953), guzientzat hain gomendagarria dena. Unibertsalki horiek kontutan harturik idatzi nuen *Euskararen ostarreak* liburuko lehen partean VI. kapitulu (ikus 60-69. orrialdeetan). Nire liburu honen aipamen soilak ez du ezertarako balio, bertan agertzen nuena ulertu ezik.

Hizkuntza guziak dira errespetagarriak eta normalena da gu guretik joatea besteak errespetatu eta gurea errespetaraziz.

JUAN SAN MARTIN

Antigüedades
Brokante

Soki-etxe

Matxin Arzu Kalea, - Hondarribia
Telefono 943.640.123
Fax, 943.615.338

 Pastelería

ARBELTZ

 Pastelería Artesana - Especialidad en Milhojas

C/ Beñat Etxepare, n.º 1 - bajo / Tel.: 943 64 31 50 / 90280 HONDARRIBIA

Matematikari buruzko 22 hitz aurkitu

B	I	D	E	R	E	A	T	E	K	R	E	B	L
G	U	T	X	I	A	G	O	Z	I	R	M	L	A
E	R	E	N	A	O	N	K	I	T	M	A	A	U
H	B	I	R	O	L	K	U	R	X	U	I	U	K
I	I	L	A	B	U	E	A	B	K	L	T	K	I
A	R	A	L	N	K	N	L	I	E	T	Z	I	Z
G	K	N	G	O	R	D	Z	D	R	I	A	A	U
O	A	E	E	R	I	U	A	E	D	P	T	O	T
N	T	D	H	R	Z	B	T	R	I	L	E	M	M
I	U	R	I	E	B	E	I	K	A	O	K	A	U
D	B	U	N	X	A	R	K	A	B	A	R	R	L
R	Z	A	T	I	T	U	I	T	R	O	I	G	T
E	P	L	Z	H	U	D	A	U	E	M	B	A	I
B	A	O	R	T	E	M	L	I	T	R	O	A	P

BATU
ERDIA
ERENA
KENDU
BERDIN
GEHIA
GRAMOKA
LAUKIA
LITROA
METROA
ZATITU
BERKETA
BIRKETA
EMAITZA
ERRONBOA
ZATIKIA
GUTMAGO
LAURDENA
ZIRKULOA
BIDERKATU
MULTIPLICA
LAUKIZUZENA

©KARTOFER - ESTIBALTZ DE LA FUENTE

Erantzun berezia

ez da urrezkoa

baizik tintazkoa.

Hutsa balio du ezkerrean,
milioiak eskuinean.

?

?

?????????????

?-ko zorro batetik..... ?

? kendu ditugu. Hortaz, ?

? oraindik barruan geratzen ?

? denaren pisua 2Kg. eta ?

?gramokoa da. ?

? ?

3.5Kg.

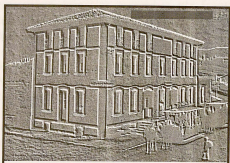
300g.

750g.

750g.

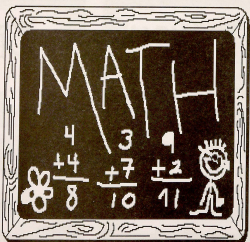
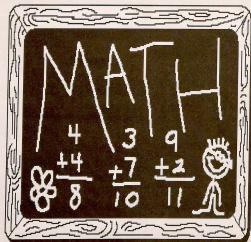
650g.

2.5Kg.

ZER DA?

15 DESBERDINTASUNAK TOPATU

GIZALDE

Hiritarrek gizarte-ekimenekiko duten interes gero eta handiagoari erantzuteko, Gipuzkoako Foru Aldundiak, Euskadiko Kutzak eta Hezkide Eskolak **GIZALDE VOLUNTARIADO GIPIZKOA** eratu dute. Zerbitzu berri-berria da eta horren bidez bolondresen mundu zabalean lan egiten duten erakundeak proiektuan parte hartu nahi duten pertsonekin jartzen dira harremanetan.

2000/2001. Ikastaroan Errusian ikasketak egiteko beka

Deialdia: Kanpo-Arazoetako ministerioa

Betebehar: Goi mailako titulatuak, azken kurtsoetako ikasleak, 30 urtetik beherako eta errusiera ezagutzen dutenentzat.

Iraupena: 10 beka 2001.eko iraile-otsaila bitarteko
10 beka 2001.eko otsaila-ekaina bitarteko

Saria: Ostatu, matrikula, hileroko asignazioa eta bidai gastuetarako 100.000 pta.

Ezaugarri: 20 beka hizkuntza, literatura eta errusiar kultura kurtsoetarako.

Epea: Otsailaren 15etik martxoaren 15era.

Irungo historiari buruzko ikerketa beka

Deialdia: Irungo Udala

Betebehar: Interesatuta dagoen edozein pertsona

Saria: 700.000 pta.

Epea: 2000eko martxoak 25

Informazioa: Irungo Udala

San Juan enparantza, 1

20304 Irun

Tfnoa: 943 649200 / Fax: 943 621881

Garapenerako lankidetza Estrategiak

Antolatzailea: Setem - Hego Haizea

Data: 26-06-2000 tik 21-07-2000ra

Prezioa: 30.000pta

Izenematea: Setem Hego Haizea Federico Baraibar 36

Vitoria-Gasteiz 01003 Tel.945120746

E-mail: setem@jet.es. De 18 a 21 horas

Kale Nagusia, 7 - Tfno. 943 644 752

20280 HONDARRIBIA

E-mail: juvenil.hondarribia@udal.gipuzkoa.net

HONDARRIBIKO ARRANTZALEAK DUELA 40 URTE

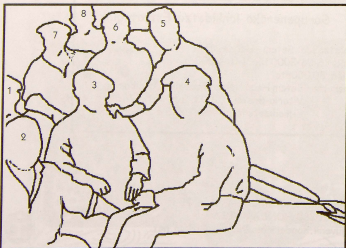
A benduko ale honetan benetan dakarkigu argazki eder bat. Gure irakurleetako batek utzitakoa da, bera baita hauetako bat.

Hauetako batzuk ez daude gure artean, eta beste batzuk oraindik oso sasoi oneko daude. Datu zehatzak ematearren, unti hau Santiago Apóstol-eko arrantzaleek osatzen

dute. 1961 edo 62. urtean ateratakoa da.

Datozen hila-betetan argazki oso ederrak aterako ditugula hitzematzen dugu.

Zenbait herritar irakurle guregana zuzendu dira, eta gusto onez publikatu gainera.

1. Joxe Mari Sagarzazu
2. Tomas Igos
3. Melchor Sorondo
4. Eugenio Sorondo
5. Bizkaitar bat
6. Leon Zamora
7. Jose Luis Goikoetxea
8. Jose Luis Sorondo

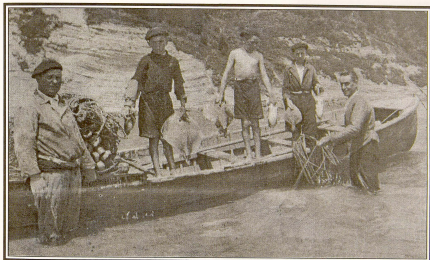

ZEINTZUK DIRA GIZON ETA MUTIL HAUEK?

Irakurle batek utzitako argazkia dugu hau. Urte asko dira atera zenetik, eta hori ikusi ahal izateko fondoa ikusi besterik ez dago. Gaur egun atzekalde hori guztiz aldatuta dago,

hor bait dihoa Ramon Iribarren hiribidea. Dena den, aurrera segi aurretik azken aleko Lehiaketaren garailea nor den esan behar. **So-corro Salas** izan da, berak ederki asko esan baitu erraldi hauek «Frantxiska» eta «Antxo Bordo» direla.

Oraingo honetan galdetzen duguna, **5 pertsona hauek zeintzuk** diren esatea da.

Erantzunak Udal Euskara Batzordea bidali behar dira **urtarri-lak 18a** baino lehen.

**SAGARDOTEGIA
JATETXEA**

BEKO-ERROTA

JAIZUBIA
Tel.: 943 64 31 94
20280 HONDARRIBIA

Horra hor goian errota
irina pur pur ihota
ondo jan eta edan paketsu ta alai
hor duzue Beko - Errota.

URTARRILAREN 1 ETIK 31 ARTE

CAPRICORNIO: Neguko hilabeteak etxean sartuta egotea gustoko duzula badakigu. Hala ere, noizbait ere atera beharko zenuke kalera, bestela daukazun lagunak galdu egingo dituzu. Gogoratu esandakoa.

CANCER: Besteekin txantxetan aritzea oso gustokoa duzu, gehienbat beste bat denean txantxak jasotzen dituenen. Baina zure banda tokatzen denean, haserretu eta alde egiten duzu. Oilo bat zara.

AQUARIUS: Jatea asko gustatzen zaizu, eta hori oso ondo dago baldin eta gero jandako nolabait erretzen baduzu. Horrela jarraituz gero etxeko pisua puskatu egingo duzu.

LEO: Omenaldi gastronomikoak egitea oso gustokoa duzu. Hori oso ongi dago, baldin eta finantzal egoera ona bada. Zure kasua ez da hori, eta zorrez leporaino zaude. Horrela jarraituz gero gaizki bukatuko duzu.

PISCIS: Azken aste hauetan apur bat zaintzen ari zara. Sasoi onean mantentzeko erarik egokiena noizean behin mendira joatea da. Mendiak zezen bat bezala jarriko zaizu, eta une hauetan ardi bat bezala zaude.

VIRGO: 2000. Urteko lehen hilabete honetan gauza asko gertatuko dira zure bizitzan. Onak txarrak baino gehiago izango dira. Onei ahal den etekinik gehien atera, eta txarrak ekiditzea duzu egokien.

ARIES: Urte berria astera doa, eta eskatzen duzun gauza bakarra igaro berri duguna berdintzea da. Oso jarrera konformista da hori, eta zu bezalako gazte batek gehiago eskatu beharko luke.

LIBRA: Eskiatzea oso gustoko duzu, urtero joaten zara Pirineotara edo Alpetara. Aurten aldiz, urte txarra izan duzu diru aldetik, eta zerbait utzi beharrean zaude. Beste aukera bat, Aralar-era joatea da. Euskalduna beti da hobe.

TAURO: Bi astean behin Donostiara futbola ikustera joatea gustatzen zaizu. Hala ere, badaude futbolaz gain beste hainbat gauza bizitza honetan, eta urkoari gehiago lagunduko bazenio, hainbat eta hobe.

ESCORPIO: Zure jarrera oso matxista dela esaten dute zure ingurukoek. Hala ere ez diozu inori kasu egiten eta aurrera jarraitzen duzu zure horretan. Kontuz inori minik eman gabe, eta errespetaz jokatu.

GEMINIS: Hilabete hauetan katarro asko harrapatzen ari zara. Zure osasuna hilzorian dagoen batena bezalakoa da. Oraindik gaztea zara, eta erremedioak bilatzeko unerik onenean zaude. Aupa ekipo!

SAGITARIO: Noizean behin aurpegia begiratzen al duzu ispiluan? Ziur ezetz. Nahiz eta oraindik gaztea zaren, badirudi 115 urte dituzula. Krema bat eman beharko duzu, edo agian lau edo bost.

JAIOTZAK: AZAROA

3an: Danel Etxabe Anzisar
Gurasoak: Imanol eta Milagros

5ean: Eneko Esuain Berridi
Gurasoak: Borja eta Ainhoa

5ean: Asier Garcia Verde
Gurasoak: Alberto eta Natalia

9an: Bittor Aguado Etxebeste
Gurasoak: Luis Maria eta Edurne

14an: Juncal Zuzaya Gainza
Gurasoak: Jose Miguel eta Maria

16an: Ander Fructuoso Martin
Gurasoak: Jose eta Marcelina

16an: Jokin Aginagalde Etxeburu
Gurasoak: Iñaki eta Mertxe

23an: Urko Iridoy Alzelai
Gurasoak: Xabier eta Goretti

24an: Izar Urtizberea Taberna
Gurasoak: Fermin eta Idoloia

26an: Henara Gil Garcia
Gurasoak: Jose Ramon eta Lorena

29an: Janire Lekuona Sanchez
Gurasoak: Luis eta Adela

EZKONTZAK: AZAROA

6an: Bartolome Mari Rivas (Balear Irletakoa)
eta Mª Lourdes Iglesias Fernandez-Berridi,
Hondarribikoa

6an: Miguel Angel Navaridas Errandonea, Irungoa
eta Monica Eizagirre Larrarte, Hondarribikoa

6an: Martin Aperribay Ulacia, Debakoa
eta Mª Aranzazu Calvo Elizazu, Hondarribikoa

27an: Santiago Arizmendi Altuna, Hondarribikoa
eta Mª Inmaculada Azpiroz Garcia, Hondarribikoa

27an: Tomas Peña Amunarriz, Hondarribikoa
eta Beatriz Cobo Gonzalez, Hondarribikoa

HERIOTZAK: AZAROA

5ean: Maria Fañanos Sanchez, 98 urtekoa
Iturralde-Etxea, Montaña Auzoa

6an: Manuela Soroa Muguruza, 95 urtekoa
Mariki-Enea, Arkoll Auzoa

11an: Valentin Alegria Etxezarreta, 94 urtekoa
Almirante Alonso Kalea

13an: Alejandra Zapiain Darceles, 85 urtekoa
Akartegi Auzoa

14an: Lucia Sarasola Sagarzazu, 84 urtekoa
Kosta Auzoa

17an: Jose Maria Garmendia Aranzasti, 83 urtekoa
Amute Auzoa

18an: Ignacia Etxeberria Sagarzazu, 87 urtekoa
Kale Nagusia

23an: Jose Ramon Gutierrez Etxeberria, 49 urtekoa
Zuloaga Kalea

24an: Maximo Sagarzazu Ugarte, 87 urtekoa
Uda-Berri etxea

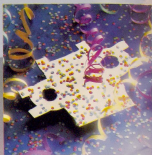
25ean: Tomasa Espelosin Lizarreta, 89 urtekoa
Eliz Berri Baseria, Jaizubia

Kirolean.

Enpresetan.

Jaietan.

Kulturan.

Osasunean.

Aisialdian.

KUTXAREN

IRABAZIAK NONAHI

DIRA AGERI.